

Grup de Treball Igualtat d'Oportunitats en la Infància

Consell Municipal de Benestar Social (Aj. Bcn)

EDUCACIÓ AFECTIVO I SEXUAL EN LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA:

drets sexuals, drets reproductius i dret a una educació afectiva i sexual integrals

7ª sessió, 19 abril Curs 2022 - 2023

Ordre del dia

Ordre del dia

9.30h- 9.45h (15')	Benvinguda i presentació de la sessió	Laia Pineda i Clàudia Vallvé , coordinadores grup de treball
9.45h- 10.05h (20')	Per què és necessari parlar de drets sexuals, drets reproductius i del dret a una educació afectiva i sexual integrals en la infància i l'adolescència? Podem dir que aquests són drets garantits? A quins reptes ens enfrontem?	Emma Baudais , educadora del Centre jove d'atenció a la sexualitat (CJAS)
10.05h a 10.20h (15')	L'estratègia compartida de salut sexual i reproductiva de l'Ajuntament de Barcelona i el Pla d'Abordatge per la Salut Sexual als Centres oberts: context i bases del model	Brígida Ceballos , gestora de projectes del Dpt d'atenció social a la infància i famílies (IMSS) Miriam Jiménez , tècnica del Departament de Salut de l'Àrea de Drets Socials.
10.20h a 10.35h (15')	Pla d'Abordatge per la Salut Sexual en els Centres oberts: l'experiència del Centre Obert Neus Puig (Fundació <u>Trinijove</u>): bondats del programa, aprenentatges i reptes de futur	Yolanda Burgueño , directora del Centre Obert Neus Puig i membre del grup de treball

Ordre del dia

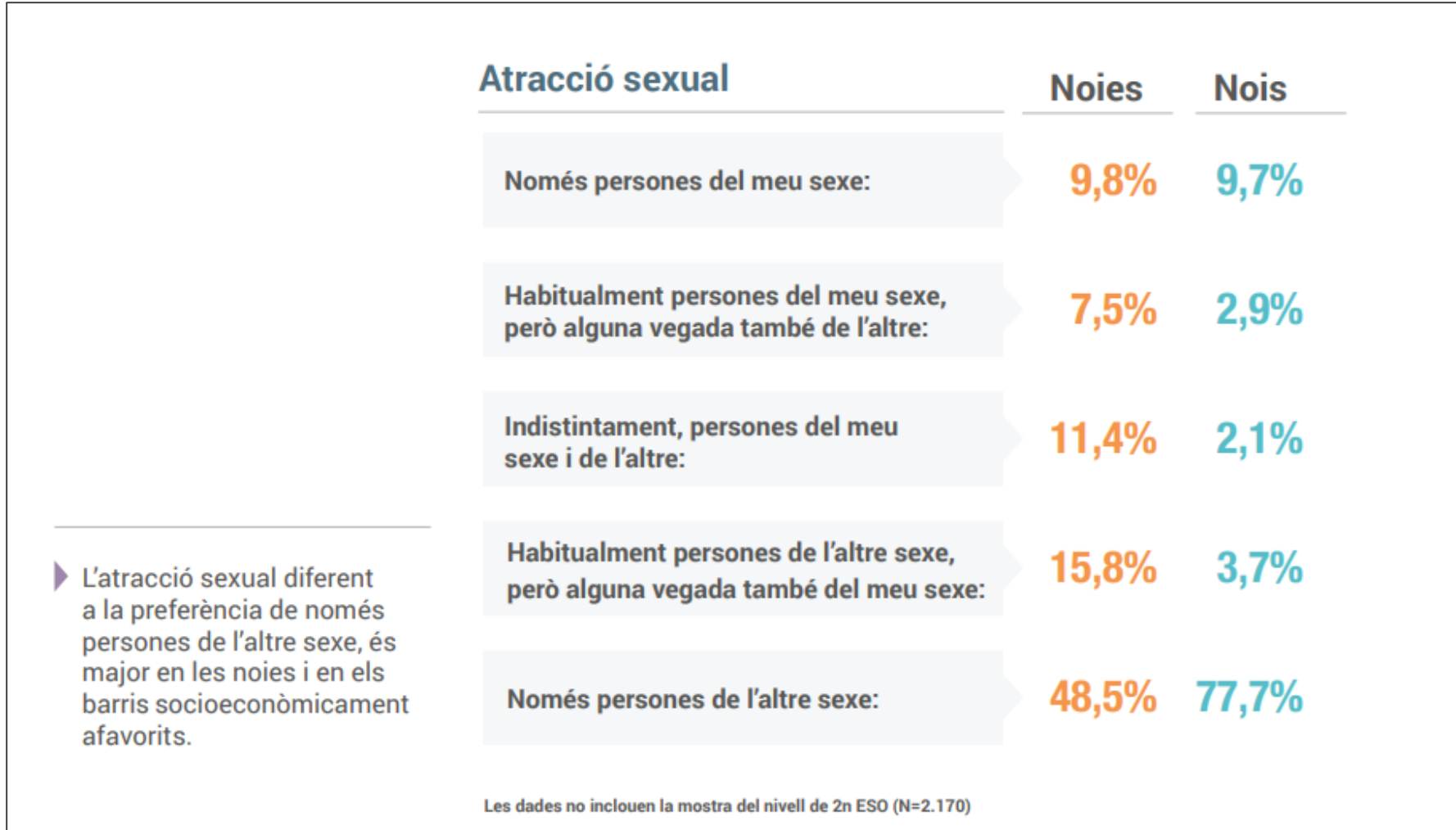

10.35h a 10.50h (15')	Reptes i propostes per elevar al govern local (ronda curta)	Emma Baudais, Brígida Ceballos i Yolanda Burgueño
10.50h a 11.20h (30')	Debat obert a tots els participants a la sessió	Participants a la sessió
11.20h a 11.30h (10')	Cloenda i properes passes: la darrera sessió del curs, la més important?	Laia Pineda i Clàudia Vallvé , coordinadores grup de treball

Algunes dades per contextualitzar el debat

Canvi important en orientació sexual de les noves generacions

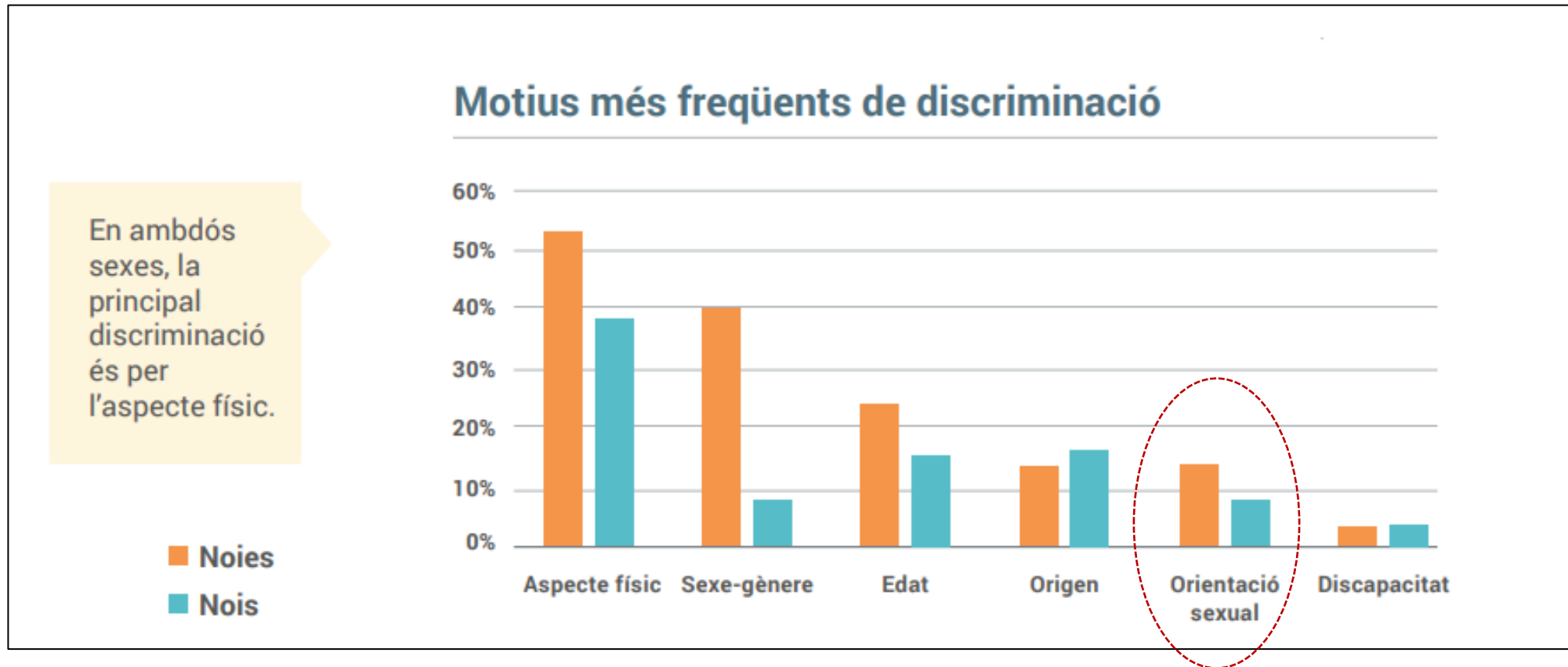

Font: Enquesta Factors de Risc en Estudiants de Secundària (FRESC), 2021. ASPB.

Algunes dades per contextualitzar el debat

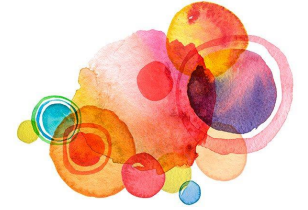

Discriminació per orientació sexual

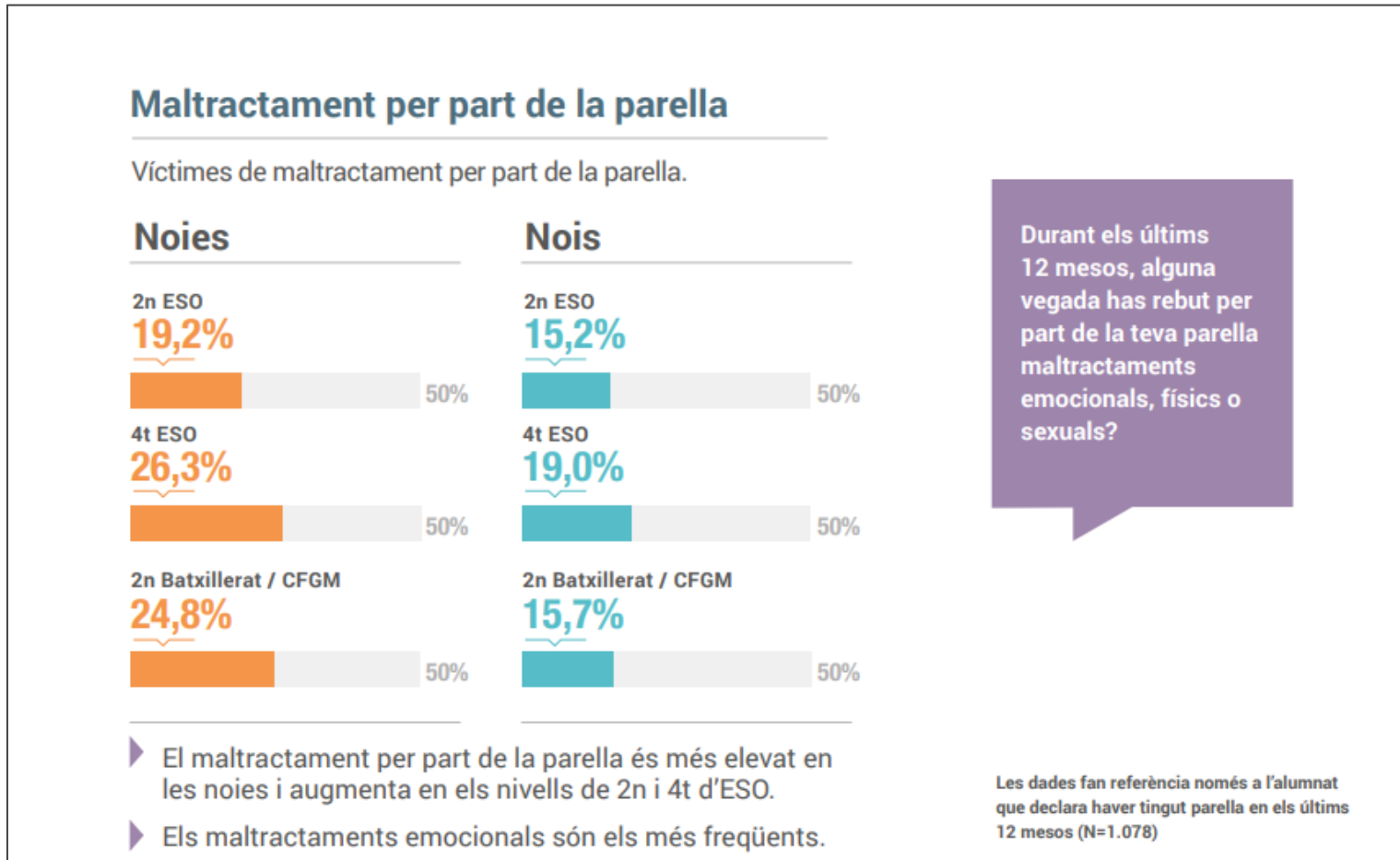

Font: Enquesta Factors de Risc en Estudiants de Secundària (FRESC), 2021. ASPB.

Algunes dades per contextualitzar el debat

Maltractaments entre iguals (relacions afectives i sexuals)

SARA (Servei d'atenció específica per a públic adolescent i jove)

- L'any 2020 van atendre 14 casos, dels quals 12 eren noies (85,7%) i 2 eren nois.

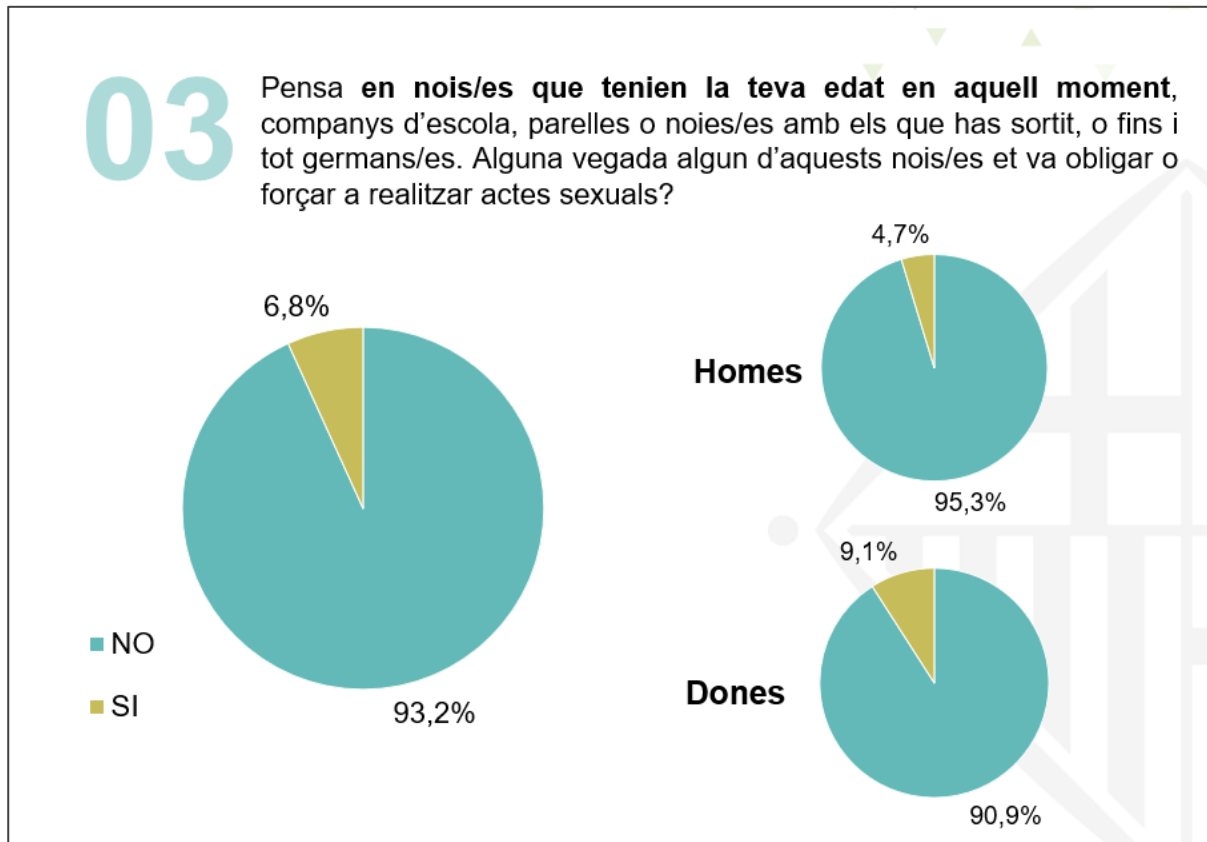
Font: Dades Clau d'infància i adolescència a Barcelona. Informe 2021. Institut Infància i Adolescència de Barcelona

Font: Enquesta Factors de Risc en Estudiants de Secundària (FRESC), 2021. ASPB.

Algunes dades per contextualitzar el debat

Agressions sexuals entre iguals

Es pregunta a joves respecte a etapa vital en que tenien entre 0 i 16 anys

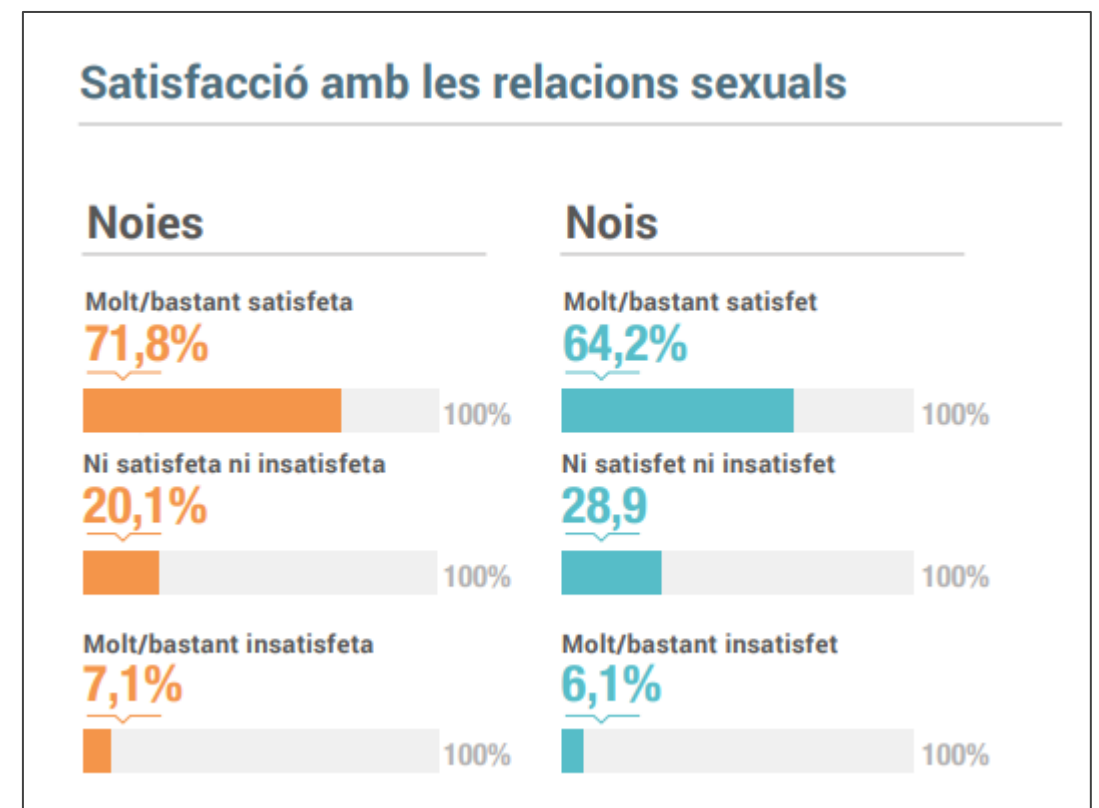
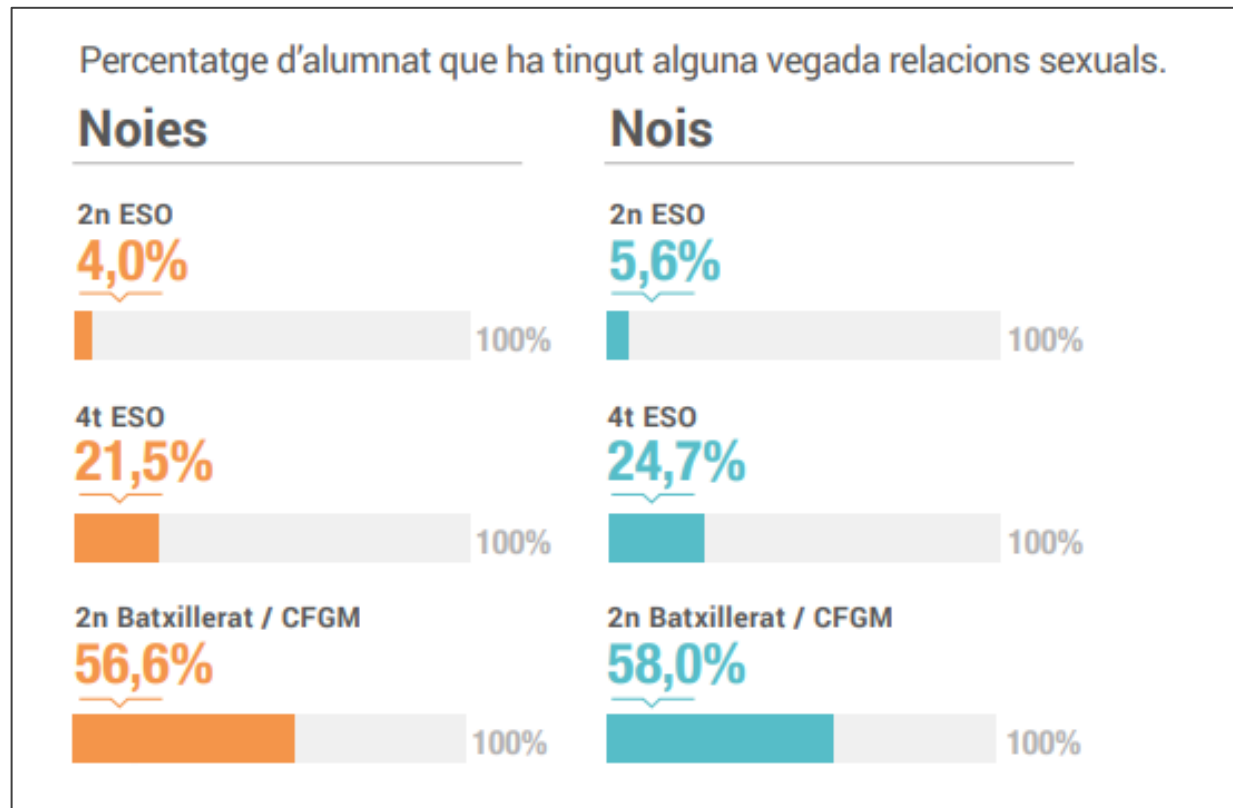
→ Un **6,8%** afirma que alguna vegada algun dels nois/es que tenien la seva edat en aquell moment, companys d'escola, parelles o noies/es amb els que havia sortit, o fins i tot germans/es el/la va obligar o forçar a realitzar actes sexuals (**9,1% de noies** front al **4,7% de nois**)

Font: Enquesta de Joventut de Barcelona, 2020. Departament de Joventut-Ajuntament de Barcelona

Algunes dades per contextualitzar el debat

Inici relacions sexuals : 15 anys – mitjana edat en ambdós sexes-

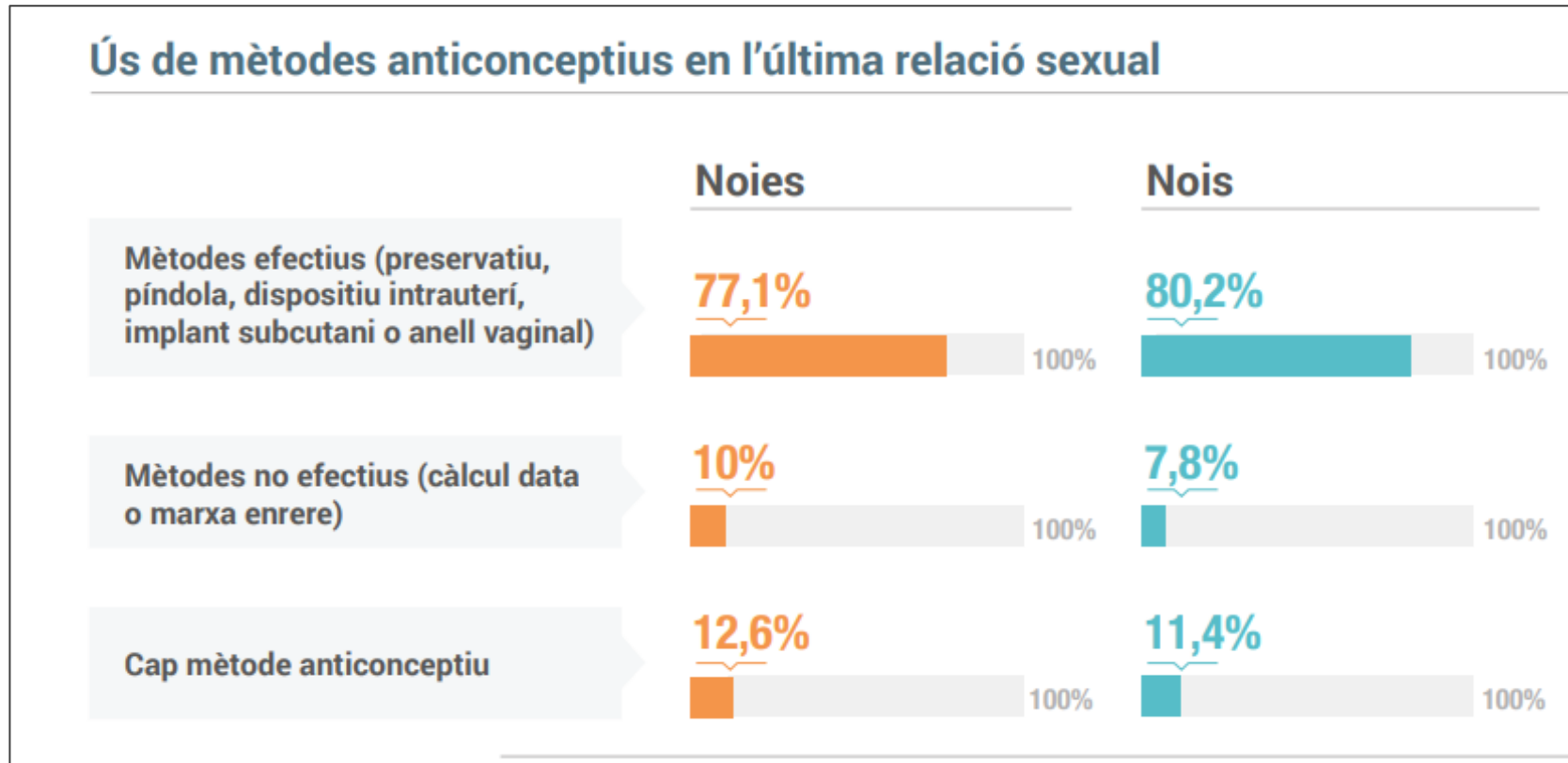

Font: Enquesta Factors de Risc en Estudiants de Secundària (FRESC), 2021. ASPB.

Algunes dades per contextualitzar el debat

Relacions sexuals segures?

El 21,4% dels nois i noies adolescents de 13 a 19 anys de Barcelona que manté relacions sexuals amb penetració no utilitza cap mètode anticonceptiu o bé el mètode emprat no és efectiu (FRESC, 2021).

Font: Enquesta Factors de Risc en Estudiants de Secundària (FRESC), 2021. ASPB.

Algunes dades per contextualitzar el debat

Infeccions de transmissió sexual (ITS)

→ Respecte a les infeccions de transmissió sexual (ITS), al **2020, 201 adolescents de 14 a 17 anys van tenir gonocòccia i clamídia (entre aquests, les principals perjudicades són les noies: 77,6% versus 22,4%). La tendència ha anat en augment**, ja que al 2017 la incidència de les ITS en adolescents era del 16,4‰ i al 2020 **s'ha més que doblat** fins arribar al 36,1‰ (ASPB, 2020). Aquesta, és per tant una qüestió que caldrà seguir amb atenció.

*Font: Dades Clau d'infància i adolescència a Barcelona. Informe 2021.
Institut Infància i Adolescència de Barcelona*

Algunes dades per contextualitzar el debat

Infeccions de transmissió sexual:

Les infeccions que actualment estan sota vigilància a Catalunya són:

- VIH
- Sida
- Infecció per *Clamídia trachomatis* (1^a)
- Limfogranuloma veneri
- Gonocòccia (2^a)
- Sífilis infecciosa (3^a)
- Sífilis congènita
- Herpes símplex
- *Tricomona vaginalis*

	2017	2018	2019	2020	2021
Sífilis					
10 a 14 anys	0	0	1	1	0
15 a 19 anys	36	40	50	27	18
Gonorrea					
10 a 14 anys	1	4	8	3	8
15 a 19 anys	205	301	391	309	355
Clamídia					
10 a 14 anys	9	17	30	15	22
15 a 19 anys	503	1.016	1.560	1.031	1.517

Font: <https://www.ccma.cat/324/creixen-les-infeccions-de-transmissio-sexual-en-adolescents-em-vaig- quedar-en-xoc/noticia/3213133/>

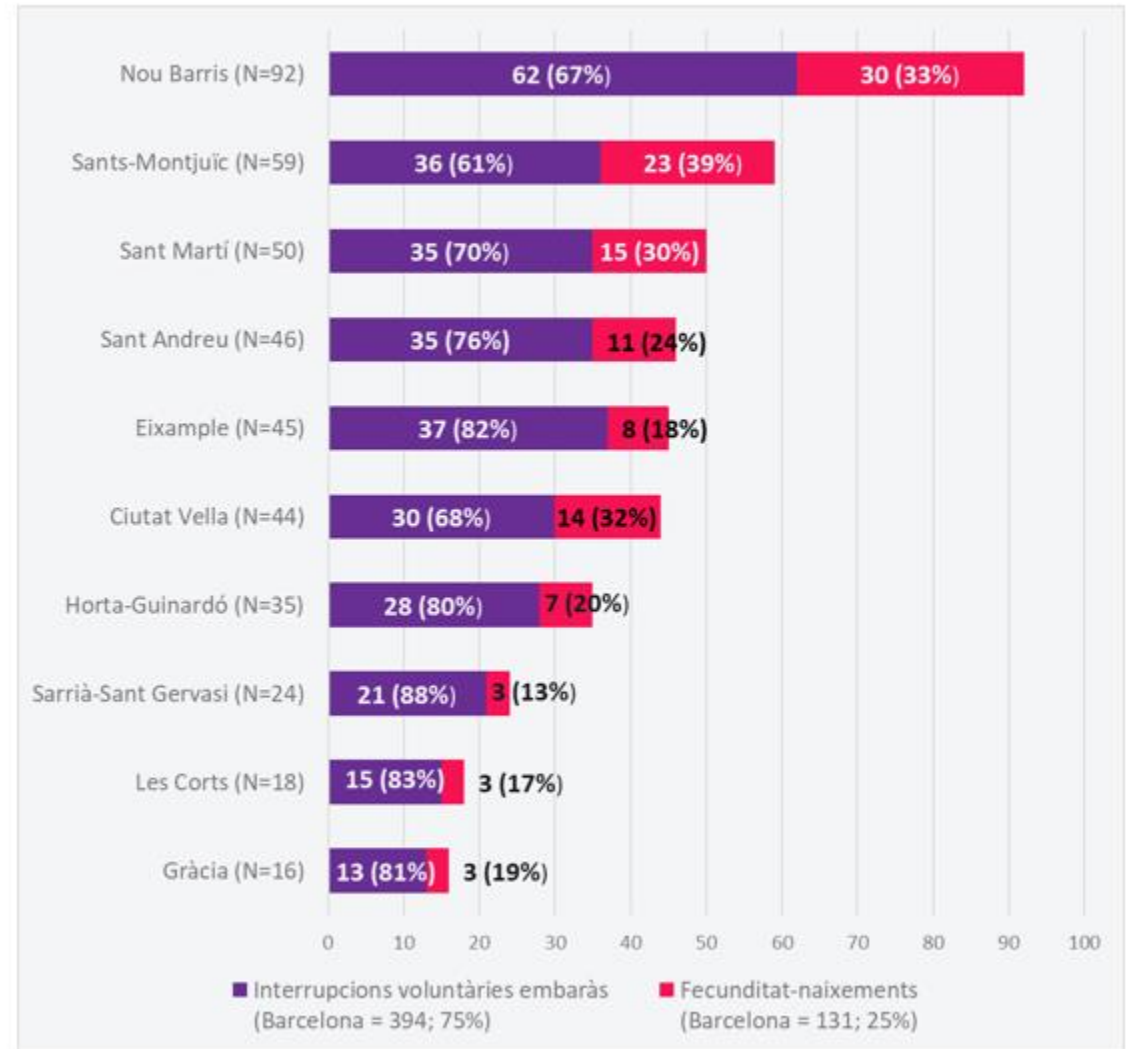
Algunes dades per contextualitzar el debat

Embarassos a l'adolescència

L'any 2019 **525 noies adolescents van quedar embarassades** (15 de cada 1.000). D'aquestes, 394 van interrompre voluntàriament l'embaràs (75%) i 131 van esdevenir mares (25%).

Entre els anys 2006-2019, el nombre d'embarassos en noies adolescents disminueix (de 267 el 2006 a 131 el 2019),

Gràfic 22. Nombre d'embarassos en noies adolescents (15-19), segons decisió presa (interrupció voluntària de l'embaràs o naixement) (N, %). Barcelona i districtes, 2019

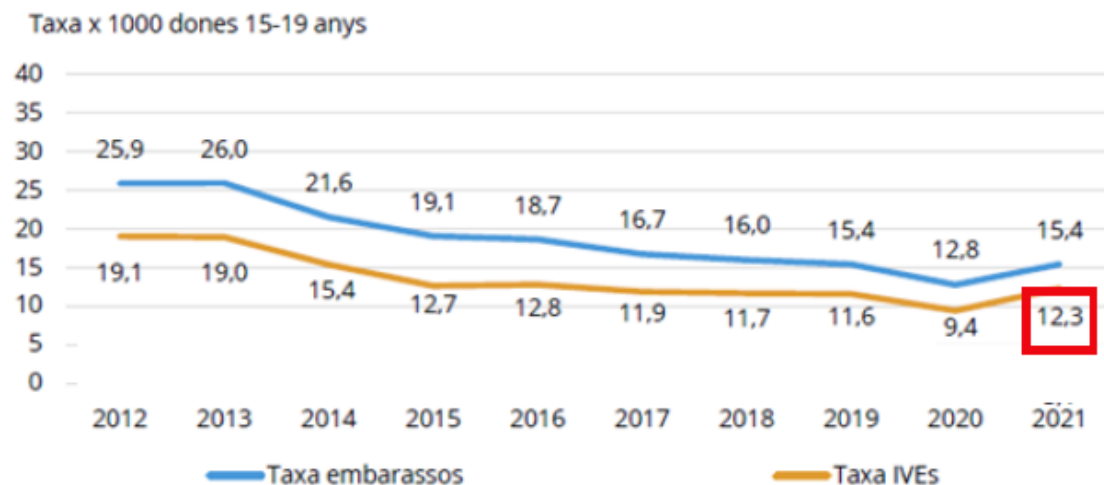
Font: Elaboració pròpia de l'IIAB a partir de registres de l'Agència de Salut Pública de Barcelona, 2019.

Algunes dades per contextualitzar el debat

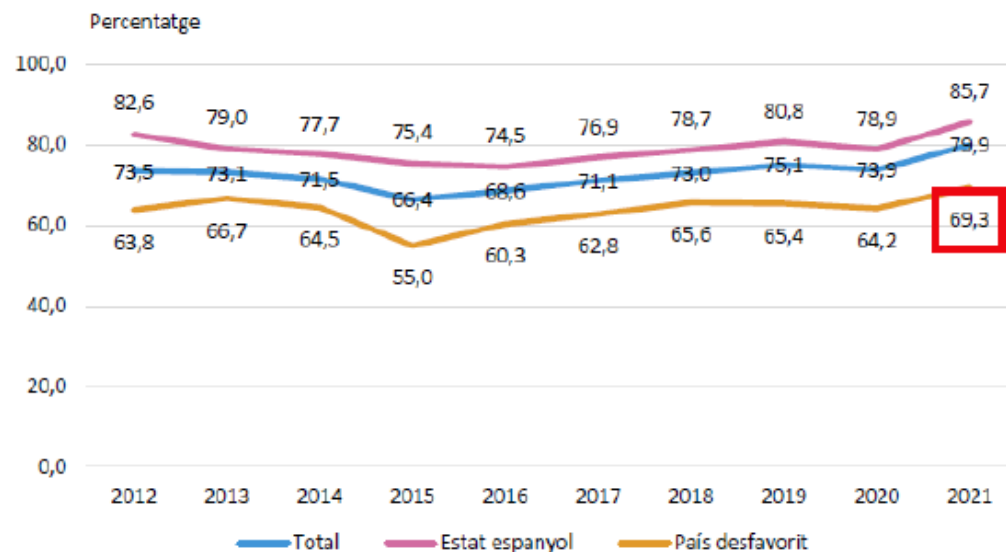
Embarassos i IVE:

Figura 19. Evolució de la taxa d'embarassos, fecunditat i interrupcions voluntàries de l'embaràs en dones de 15 a 19 anys. Barcelona, 2012-2021.

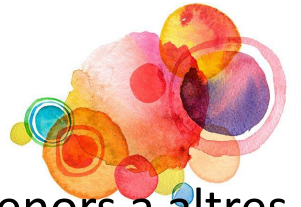
Taxes més elevades IVE en noies nascudes en països desfavorits (17.9 vs 11.2 nascudes estat espanyol)

Figura 20. Evolució de la proporció d'IVEs respecte dels embarassos en dones de 15 a 19 anys segons país d'origen. Barcelona, 2012-2021

Dificultats de les noies de països desfavorits per interrompre l'embaràs compromet la seva vida actual i futura (Starrs et al., 2018)

Algunes dades per contextualitzar el debat

- En els darrers anys assistim a un increment de delictes d'agressions sexuals per part de menors a altres menors

<https://www.elpuntavui.cat/societat/article/5-societat/2267809-nens-o-monstres.html>

<https://www.elperiodico.com/es/sociedad/20230320/menores-condenados-agresiones-sexuales-reincidencia-catalunya-84800660>

- L'accés a la pornografia s'apunta com una de les causes: normalitza models equivocats (Lluís Ballester: <https://www.lavanguardia.com/encatala/20230326/8853474/l-asfixia-ja-es-practica-sexe-adolescent.html>)

- Tots els experts i expertes coincideixen en demanar més educació sexual

- El febrer 2023 la Generalitat aprova la reordenació dels currículums de l'etapa infantil: per primera vegada inclou l'etapa 0-6 anys, amb esment a la coeducació i a l'educació afectivo-sexual des de la primera infància (<https://www.lavanguardia.com/encatala/20230208/8740798/catalunya-impartira-educacio-afectivosexual-infants-0-6.html>)

- El nou [Pla de Salut mental de l'Ajuntament de Barcelona 2022-2030](#) preveu estendre al 50% de les escoles de la ciutat el programa '1,2,3,emoció!' que promou l'ASPB per a l'alumnat d'educació infantil, valorant la possible extensió a l'alumnat d'I2 de les escoles bressol.

Aportacions

- **Emma Baudais:** educadora del Centre Jove d'Atenció a la Sexualitat (CJAS)
- **Brígida Ceballos:** gestora de projectes del Dpt d'atenció social a la infància i famílies (IMSS)
- **Míriam Jiménez:** tècnica del Dpt. de Salut de l'Àrea de Drets Socials.
- **Yolanda Burgueño:** directora del Centre Obert Neus Puig i membre del grup de treball

Debat obert

Properes passes

- 25/05/2023
Recomanacions i
incidència

(sessió presencial)

Grup de Treball Igualtat d'Oportunitats en la Infància

Gràcies a totes i tots per la vostra participació a la sessió d'avui